Bohaterska śmierć braci Zdzisława i Jerzego Świderskich

data aktualizacji: 2020.05.23 autor: Anna Kraćkowska

Ryszard Świderski przy mogile braci. Pierwsze spotkanie od tragicznego wydarzenia, 1946 r. (fot. z arch. prywatnego Ryszarda Świderskiego/zbiory MZR)

Na jednym z osiedli domków jednorodzinnych mają swoją ulicę. Ich nazwisko upamiętnione zostało również na tablicy wmurowanej w kamień stojący przy wejściu do miejskiego parku. Poznajcie historię braci Zdzisława i Jerzego Świderskich.

Rocznica ich bohaterskiej śmierci przypada 28 marca. Tego dnia 1942 roku ppor. Zdzisław Świderski oraz jego brat Jerzy zostali zaskoczeni przez patrol niemiecki podczas pracy nad powielaniem biuletynu „Wiadomości Radiowe". Powielarnia znajdowała się w punkcie kontaktowym w jednym z domów przy ulicy Polnej.
Doszło do walki. **Jak czytamy w materiałach udostępnionych przez Muzeum Ziemi Rawskiej - ppor. Zdzisław Świderski zginął na miejscu. Jerzy Świderski zaczął uciekać. Zdołał dobiec do parku miejskiego. Tu został zastrzelony.** Tamtego dnia z braćmi pracowała w powielarni jeszcze jedna osoba. Zofii Kempie udało się uciec. Zamiast kobiety aresztowano jednak jej ojca - Walentego Kempę. Przedwojennego wiceburmistrza Rawy wywieziono do Oświęcimia, tam zmarł.

- Zwłoki braci Świderskich, pod strażą żandarmów, wywieziono poza miasto i tam

pogrzebano – mówi Marcin Broniarczyk, dyrektor Muzeum Ziemi Rawskiej. - Po wojnie, w 1947 r. dokonano ekshumacji, a odnalezione szczątki pochowano na rawskim cmentarzu.

Pamiątkową tablicę oddającą hołd Świderskim początkowo umieszczono na budynku przy ulicy Armii Krajowej, w miejscu śmierci jednego z braci. Odsłonięto ją 9 listopada 1992 roku. Tablica wisiała tu do początku 2010 roku.

- W związku z remontem budynku jego właściciel podjął decyzję o zdjęciu pamiątkowej tablicy i przekazaniu jej do naszej placówki – przypomina dr Broniarczyk. Pracownicy muzeum przechowywali ją niespełna rok. 11 listopada 2010 roku przy wejściu do parku miejskiego od strony ul. Armii Krajowej uroczyście odsłonięto obelisk z wmurowaną w niego wspomnianą tablicą. Znajduje się on tu do dziś.

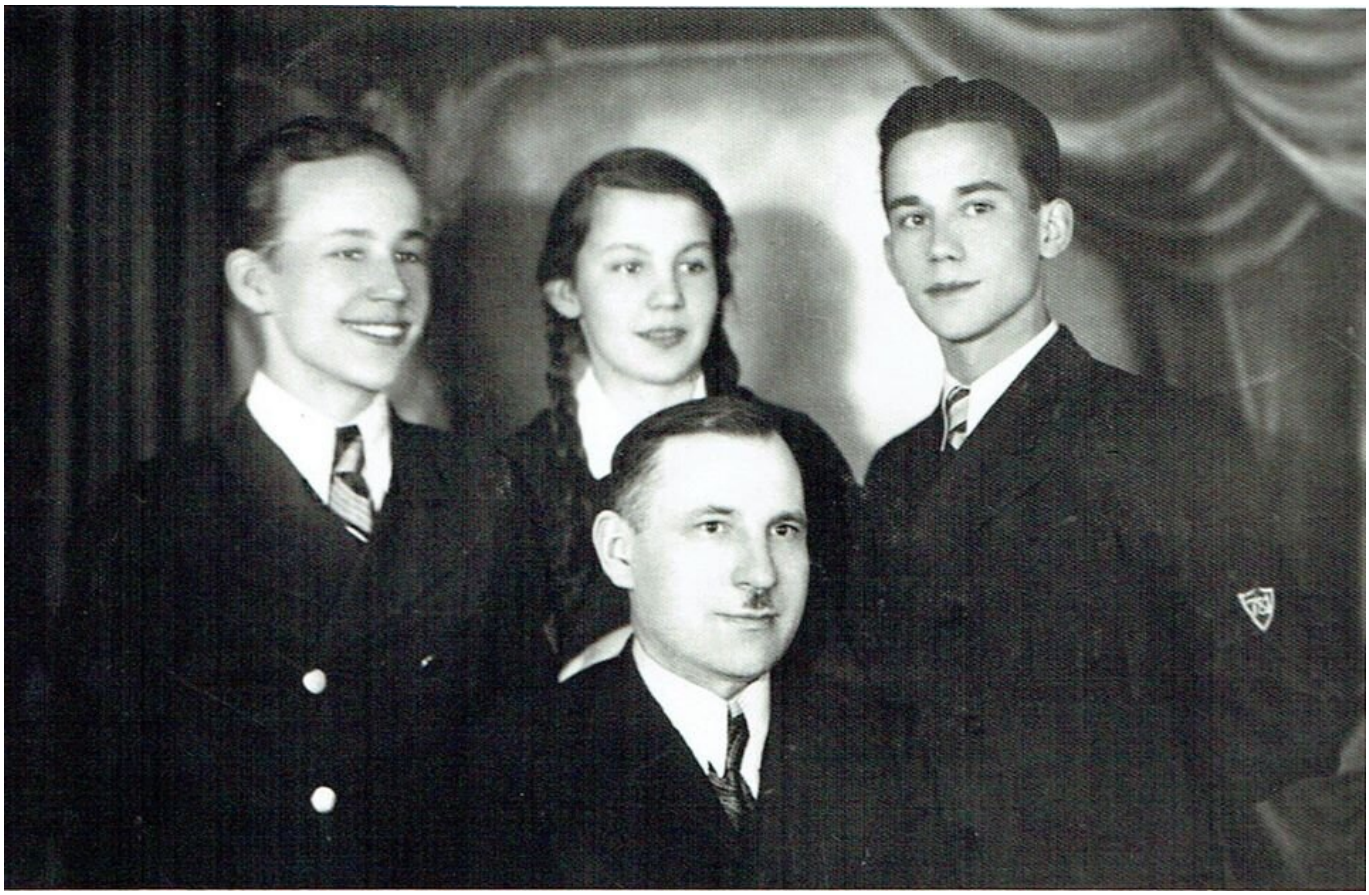

fot. Anna Kraćkowska

Czarno-białe fotografie, które do materiału udostępniło nam Muzeum Ziemi Rawskiej podarowane zostały przez brata poległych. Ryszard Świderski ps. „Świt", podobnie jak jego bracia, również przystąpił do działalności konspiracyjnej. Działał w rejonie Białej Rawskiej. Ostrzeżony o grożącym mu niebezpieczeństwie uniknął aresztowania.

Ppor. Zdzisław Świderski ps. „Mróz", „Zima", nazwisko konspiracyjne Stefan Słomski - żołnierz Komendy Obwodu ZWZ Rawa Mazowiecka (szef Oddziału VI, tj. Prasy i Propagandy).

Jerzy Świderski ps. „Jurek” - łącznik Komendy Obwodu ZWZ Rawa Mazowiecka.

Rodzina Świderskich, od prawej Ryszard, Janina, Jerzy oraz poniżej ich ojciec Henryk, Poznań, 1939 r. (fot. fot. z arch. prywatnego Ryszarda Świderskiego/zbiory MZR)

Ppor. Zdzisław Świderski na terenie koszar 45 p.p. Strzelców Kresowych, Równe Wołyńskie, 1939 r. (fot. z arch. prywatnego Ryszarda Świderskiego/zbiory MZR)

Budynek przy ulicy Polnej w Rawie, w którym znajdowała się powielarnia, 1946 r. (fot. z arch. prywatnego Ryszarda Świderskiego/zbiory MZR)

Pierwsza mogiła braci Świderskich (Słomskich) urządzona przez mieszkańców Rawy, 1946 r. (fot. z

arch. prywatnego Ryszarda Świderskiego/zbiory MZR)

Źródło: https://rawa.eglos.pl/aktualnosci/item/35690-bohaterska-smierc-braci-zdzislawa-i-jerzego-swiderskich